

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

KWALITEITSONDERZOEK BIJ

BASISSCHOOL DE DRAAIENDE WIEKEN

Plaats : Posterholt
BRIN-nummer : 03HF
Arrangementsnummer : 78071
Onderzoek uitgevoerd op : 26 november 2009
Rapport vastgesteld te Eindhoven op 27 januari 2010

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	5
2. BEVINDINGEN	7
3. TOEZICHTARRANGEMENT	12

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 26 november 2009 een onderzoek uitgevoerd op basisschool De Draaiende Wieken om na te gaan of er sprake is van tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende. De inspectie heeft voor basisschool De Draaiende Wieken een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat de opbrengsten mogelijk onvoldoende, zijn op basisschool De Draaiende Wieken.

Op 12 oktober 2009 heeft de inspectie de uitkomsten van deze risicoanalyse met het bevoegd gezag besproken. Naar aanleiding van dit gesprek is besloten een onderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

In dit onderzoek wordt tevens nagegaan of de school aan enkele wettelijke vereisten voldoet.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op de zelfevaluatie van de tussentijdse opbrengsten van de school en van andere documenten die de school tijdens het schoolbezoek heeft klaargelegd te weten: Rekenonderwijs op De Draaiende Wieken; Leesplan 2009-2010; Eindevaluatie Leesplan 2008-2009; Leesresultaten; Analyse Entreetoetsgegevens groep 7; Ontwikkelingsprofielen en Doelen groep 1 en 2.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1 en 2, 3, 5 en 6, 7 en 8.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de indicatoren gesprekken gevoerd met de directie en de intern begeleiders.
- Op uw school is verder een gesprek gevoerd met leraren.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie, intern begeleider en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag.

Tijdens het onderzoek zijn meerdere indicatoren beoordeeld van de volgende aspecten: opbrengsten, onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2009. Daarnaast is gebruik gemaakt van aanvullende normeringen die opgenomen zijn in de volgende notitie: Analyse en waarderingen van opbrengsten, oktober 2009. In het Jaarwerkplan verantwoordt de inspectie welke wettelijke aspecten zijn onderzocht. Al deze documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek over de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten weergegeven. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin tekortkomingen worden toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2. BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is. De inspectie heeft daarnaast onderzocht of wordt voldaan aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Bij wet- en regelgeving is in de waardering tot uitdrukking gebracht of de school wel (ja) of niet (nee) voldoet aan de genoemde wettelijke vereisten.

Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1* De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.1.1 De taalresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.1.2 De rekenresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2* De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1* Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.1.1 Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.1.2 Bij de aangeboden leerinhouden voor rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2* De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.		●		
2.2.1 De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.2.2 De leerinhouden voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.		●		
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4* De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	

Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	
Schoolklimaat	1	2	3	4
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			●	
Didactisch handelen	1	2	3	4
5.1* De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2* De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3* De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●
Afstemming	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		●		
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
Begeleiding	1	2	3	4
7.1* De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
Zorg	1	2	3	4
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3* De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	
Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		●		
Wet- en regelgeving			ja	nee
N1 Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 13).			●	
N2 Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 12).			●	
N3 Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan van het samenwerkingsverband naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 19).			●	
N4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WPO, art. 8).			●	

De normindicatoren zijn aangegeven met een asterisk*.

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie kent aan basisschool De Draaiende Wieken een basisarrangement toe. Zij doet dit op grond van de beslisregel die zij toepast op het kwaliteitsaspect "Opbrengsten" (zie notitie: Analyse en waarderingen van de opbrengsten, oktober 2009). Op basis hiervan komt de inspectie tot het oordeel dat de (herberekende) eindopbrengsten in de afgelopen 3 jaar weliswaar voldoende zijn, maar nog steeds risicovol blijven.

Voor een deel formuleert de school in haar "erfenis van voor het rekenen op maat" een verklaring voor haar onvoldoende eindopbrengsten. Als een van de oorzaken noemt de school de grote hoeveelheid afbuigende leerlijnen. Een van de consequenties daarvan is het in het verleden uitsluiten van deelname aan het rekenonderdeel van de Eindtoets of het totale uitsluiten van deelname aan de Eindtoets. Voor een ander deel vindt de school een verklaring in de specifieke onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.

De bevindingen met betrekking tot de kwaliteitsaspecten onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg zijn, op vier indicatoren na, positief. Dit kwaliteitsprofiel is herkenbaar voor de school. Het besef dat de school "er nog niet is" en groei en doorgroei noodzakelijk is, komt tijdens het nagesprek duidelijk en meermaals naar voren.

Toelichting

Opbrengsten

Zowel de eind- als de tussentijdse resultaten liggen op het verwachte niveau. Bij deze constatering plaatst de inspectie echter ook de volgende kanttekening. De eindopbrengsten in 2009 en in 2008 zijn door de inspectie herberekend. De tussenopbrengsten voor technisch lezen zijn, door het ontbreken van vaardigheidsscores, gewaardeerd op grond van het beperkt aantal leerlingen met een D- of E-score. Om de resultaten aan het einde van de basisschool te kunnen beoordelen heeft de inspectie gebruik gemaakt van de prestaties van de leerlingen op de Eindtoets Basisonderwijs. De eindopbrengsten in 2009 liggen, na herberekening, boven de ondergrens en net onder het landelijk GLG-gemiddelde. In 2007 waren de opbrengsten onvoldoende en in 2008 blijkt de geïmputeerde GLG-score ook onvoldoende te zijn. De imputatie is het gevolg van het feit dat vijf schoolverlaters niet deelnamen aan het rekenonderdeel van de Eindtoets en geen eindscore hebben. Op grond van de beslisregels heeft de inspectie aan deze leerlingen een imputatiescore toegekend. De deelaspecten taal en rekenen op de Eindtoets in 2009 zijn van voldoende kwaliteit. In 2008 geldt dit alleen voor taal. Voor de deelttoets rekenen in 2008 ontbreekt het zicht op de score voor het totaal aantal schoolverlaters. Desondanks beschikt de inspectie over de percentages voor rekenen in 2008 van vierenvertig in plaats van negenenvertig deelnemers. Deze percentages zijn positief gewaardeerd.

De tussentijdse resultaten in het schooljaar 2008-2009 zijn van voldoende kwaliteit. Het betreft de resultaten op de landelijk genormeerde toetsen voor technisch lezen in groep 3 en 4 en voor rekenen en wiskunde in groep 4 en 6 en voor begrijpend lezen in groep 6. Bij het beoordelen plaatst de inspectie de volgende kanttekening. De school beschikt over de vaardigheidsscores van de drie laatst genoemde toetsen en over D- en E-percentages voor technisch lezen in groepen 3 en 4. Alle vijf toetsresultaten vallen binnen de norm.

De inspectie beoordeelt indicator 1.4 (leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden) als voldoende. De school werkt voor leerlingen met een individuele leerlijn met een ontwikkelingsperspectief dat voor de gehele schoolloopbaan geldt. Hieraan gekoppeld beschikt de school over handelingsplannen met een vooraf vastgesteld eindniveau dat uitgewerkt is in tussendoelen en een bijbehorend aanbod.

De school kan voor alle betreffende kinderen aantonen of deze leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen. Het merendeel van de betreffende kinderen laat vooruitgang zien op enkele of meerdere vakgebieden.

Onderwijsleerproces

De inspectie komt tot de conclusie dat de onderwijspraktijk over het algemeen van voldoende kwaliteit is. Verbeterpunten liggen met name op het vlak van het didactisch handelen van de leraar, zoals het afstemmen van instructie op de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen. Gedifferentieerde instructie is schoolbreed namelijk nog niet aangetroffen.

De school beschikt over een aanbod van methodes, die het mogelijk maakt om bij de instructie en verwerking af te stemmen op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen. Zo wordt de school bezocht door een grote groep leerlingen met een dialectische of een anderstalige achtergrond. De in het vorig schooljaar ingevoerde nieuwe taalmethode geeft mogelijkheden om aan deze leerlingen lessen woordenschat te bieden.

Het didactisch handelen is voor de onderzochte indicatoren in het algemeen van voldoende niveau. De leraren slagen erin om duidelijk en stapsgewijs de opdrachten uit te leggen. Of en hoe adaptief onderwijs in de praktijk wordt gebracht, is grotendeels afhankelijk van de kennis en vaardigheden van de individuele leerkracht. Hoewel een groot aantal items tijdens de uitleg zijn waargenomen, zoals terugblik, voorkennis, stapsgewijze uitleg, merkt de inspectie tegelijkertijd op dat in dit verband nog verschillen tussen leraren te zien zijn. Dit is vooral te merken op het punt van het expliciet benoemen van het doel van de les en het (beredeneerd) geven van gedifferentieerde instructie. Vooral dit laatste is een ontwikkelpunt en van belang om ook een hoge kwaliteit van en een variatie aan instructies na te streven. Wel richten leraren zich in hoge mate op het taakgericht en betrokken werken van al hun leerlingen. Dit geldt ook voor de expliciete aandacht voor het gedrag van leerlingen om onder meer zo het pestgedrag onder en buiten schooltijd, te voorkomen. De pedagogische benadering van leraren is in het algemeen positief en respectvol.

Zorg en begeleiding

De coördinatie ligt in handen van twee betrokken intern begeleiders. Zij zien toe op de uitvoering volgens het systeem van zorg. Zo is er gekozen voor een bepaald zorgmodel, waarbij een groep kan bestaan uit meerdere zorgniveaus.

Daarnaast coachen ze leraren bijvoorbeeld met video-interactie en of door analyse- en evaluatiegesprekken tijdens de bouw- en leerlingbesprekingen. Bij deze besprekingen staat het handelen en de handelingsgerichte aanpak van de leraar in relatie tot de voortgang van de ontwikkeling van de leerling, centraal. Hiervoor zijn analyses uit het volgsysteem en uit de methoden aanwezig.

Alhoewel de inspectie de onderzochte indicatoren als van voldoende niveau heeft gewaardeerd, vraagt de huidige kwaliteit van zorg op alle fronten nog om een stevige doorgroei van alle leraren. Dit temeer omdat de school constateert dat ze steeds meer leerlingen met sociaal-emotionele problematiek in huis krijgt. Bovendien merkt de school dat deze problematiek vaak niet los staat van een beperkt cognitieve vermogen van leerlingen en of een instabiele thuissituatie. De combinatie van factoren vraagt van leraren veel zoals het ontwikkelen van noodzakelijke competenties en om de lat net een beetje hoger te leggen.

Kwaliteitszorg

Gemonitord door het bestuur en aangestuurd door de directie en intern begeleiders, zijn stappen gezet in het proces van kwaliteitszorg. Maar de kwaliteitszorg is op twee fronten nog niet op voldoende niveau. De overige indicatoren van de kwaliteitszorg vragen om doorontwikkeling.

Als eerste punt van aandacht is het van belang om gegevens uit zelfevaluaties te betrekken bij het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs. Op dit moment beschikt de school nog niet over gegevens van de aspecten van het onderwijsleerproces. Omdat deze gegevens uit zelfevaluatie ontbreken, is de huidige verantwoording over wat de school gerealiseerd heeft (zoals beschreven in de schoolgids) nog beperkt van aard. Er zijn zeker goede stappen gezet. Zo heeft het maken van trendanalyse van de tussen- en eindopbrengsten, het trekken van conclusies en het plegen van interventies een plek gekregen in de evaluatie van opbrengsten. Er ligt ook, als concretisering van het jaarplan, een plan om de taal- en rekenopbrengsten te verbeteren. Tevens is het borgen van afspraken over het didactisch handelen en de zorg aan leerlingen opgenomen in het structureel bezoeken van de klassen door de directeur en de intern begeleiders.

Bestuursbreed is er inmiddels een proces van systematische monitoring op gang gekomen, waarbij gebruik gemaakt wordt van een managementinformatiesysteem

3. TOEZICHTARRANGEMENT

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de basisschool De Draaiende Wieken het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en, eventueel, een onderzoek in het kader van het Onderwijsverslag of themaonderzoeken of een vierjaarlijks bezoek.